

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA ZBIR ODZIVOV JAVNOSTI IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

POVZETEK ODZIVOV GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV PROGRAMOV RTV SLOVENIJA, POSREDOVANIH PO TELEFONU, PO POŠTI IN PO ELEKTRONSKI POŠTI V INFORMACIJSKI CENTER VARUHINJE

od 1. aprila do 30. aprila 2010

Do konca meseca aprila sem prejela skupaj **34 pritožb**, predlogov in pohval, od tega **30 po elektronski pošti, 3 po telefon in 1 po navadni pošti**. Nekatera pisma in telefonski klici vsebujejo več različnih pritožb. Pogovorov z gledalci, ki niso imeli konkretnih pritožb temveč zgolj vprašanja, v tem dnevniku ne omenjam.

Informativni program je bil v mesecu aprilu ponovno deležen daleč največ negativnih odzivov gledalcev, ki so si z leti ob spremljanju informativnega programa nacionalne televizije izoblikovali visoke kriterije in pričakovanja. **Netočnost predvajanja Odmevov** ostaja največji in še vedno nerešen problem, na katerega skupaj z gledalci opozarjamo že predolgo.

Ponovno se je zgodilo, da je **napovednik za igrani film**, kljub zagotovilom, da se to ne bo več dogajalo, vseboval povsem nepotrebne in neprimerne prizore nasilja.

Ponovile so se tudi pripombe, ki se nanašajo na **neenakomerno jakost zvoka** ali na glasbeno podlago, ki v posameznih oddajah preglasi govorni del.

Oglasilo se je nekaj ogorčenih **uporabnikov MMC portala**, ki se na blogih in komentarjih ne morejo izražati povsem brez omejitev, kar je seveda na nacionalnem mediju tudi povsem pričakovano.

Televizija Slovenija

Informativni program

Odmevi

14 gledalcev in gledalk se je tokrat odzvalo na netočnost predvajanja Odmevov in predolge oglasne bloke, kar je bil že minuli mesec najbolj pereč problem.

Za ilustracijo navajam le nekaj odzivov:

Gledalka M.K.: »....Vedno več pripadnikov "ciljne skupine" oglaševalskega terorja pred/namesto Odmevov - vključno z menoj - zvečer beži na POP TV. In glej nekaj zanimivega: najprej smo bežali iz jeze in iz principa, ker smo bili siti prisile z gledanjem oglasov na RTV SLO. Potem smo ugotovili, da oddaja 24 ur niti ni tako napačna...in da se jo v bistvu kar da gledati. Očitno se tudi popovci tega zavedajo in postajajo v svojem poročanju nekoliko bolj kultivirani. (Sama ostanem pri Odmevih

vedno, kadar jih vodi Slavko Bobovnik, in občasno, če gre za res zanimive sogovornike. Ki pa jih pravzaprav tudi na POPu ne manjka).

Še malo, pa se bomo gledanja Odmevov dovolj odvadili, da nam bo prav vseeno, kdaj se začnejo, in takrat vas bomo tudi nehali nadlegovati...«

Gledalec M.D.: »...V nedeljo 18.4.2010 mi je pa prekipelo! V tedenskem sporedu so bili predvideni ob **22.40**, na tv preberem pred oddajo, da bodo Odmevi ob **22.50**, dejansko pa so se začeli ob **23.05**.

Najbolj pa me jezi, da veste, da zamujate **25 minut in mirno vrtite reklame**.

Kakšen aroganten odnos do gledalcev!

Gledalka M.K.: »... Pravkar sem lahko namesto Odmevov ob 22h občudovala sedem minut oglasov. (Mimogrede, oddaja ZiB 2 na ORF2 ob 22h ne zamuja praktično niti sekunde, le kako jim to uspe, saj je očitno nemogoče..?)«

Odgovornim sem naslovila vprašanje o tem, v kolikšni meri in kako je TV SLO uspela urediti ta problem ?!

Odgovor vodje za trženje programa Maje Kolenc je bil sledeč:

»... film se je končal **ob 21:35 uri**, nato do 10 minut pred 22 uro ni bilo nobenih oglasov. (pa bila lahko bili npr. 3. po 3 min, saj so se predvajali napovedniki, pa prispevek o indijskem oceanu). Prepričana sem, da gledalcev to ne bi zmotilo, oglaševalci pa bili zelo zadovoljni, saj bi bil učinek oglaševanja veliko večji, kot pa predvajanje, ki smo ga imeli in je izgledalo takole:

21:35 konec filma,

nato je sledil prispevek o Indijskem oceanu,
pa napovedniki vse do 10 minut pred 22 uro,
potem **pa so bili oglasi vsi skupaj** pred Odmevi.
To je glavni razlog pritožb.

Nujno je potrebno uskladiti oglasne bloke s koordinacijo, tukaj vidim jaz rešitev.
Torej na strani TV.«

PRIPOMBE NA ODGOVOR VODJE ZA TRŽENJE PROGRAMA MAJE KOLENC V ZVEZI S PLANIRANJEM OGLASNIH BLOKOV PRED ODMEVI je poslala glavna koordinatorka programa TV Slovenija Zorica Miklič:

Prilagamo zapis, ki podrobneje razčlenjuje kompetence, način dela in predvsem odgovornost za dolžino in umeščanje oglasov, ter omogoča varuhinji in vsem zainteresiranim, da si ustvarijo celovitejšo sliko.

Glede na to, da imajo v marketingu **dostop do koordinacijskega intraneta**, bi lahko v koordinacijo programa dovolj zgodaj sporočili, da bodo oglasni blok delili in da želijo en del objaviti takoj po filmu.

Z gotovostjo lahko zatrdimo, da marketing **uporablja intranet koordinacije programa**, saj velikokrat zaprosi, da še s kakšnim programom zapolnimo spored, da

se oglasni bloki – npr. po Odmevih premaknejo po 23. uri, da ne bi kršili po zakonu dovoljenih minut predvajanja oglasov v polni uri.

Koordinacija programa namreč nima prav nobene pravice (na to so nas leta in leta opominjali prav iz marketinga), da to naredi. Še posebej to velja za termine po 19. uri.

Koordinacija ne pozna dogovorov in pogodb z oglaševalci, ki so – po informacijah in marketinga – zelo natančne, narejene praviloma za dalj časa in bi vsaka sprememba lahko pomenila tudi odpoved s strani oglaševalca in posledično tudi manjši dohodek.

Koordinacija programa **vpisuje oglasne bloke glede na letni terminski načrt oglasnih blokov**, ki pa je pripravljen načeloma le za 1. spored, za 2. spored delamo bolj po »občutku«. Če tega načrta ne dobimo pravočasno, vpišemo po praksi iz preteklih let.

Najmanj, kar bi v koordinaciji pričakovali je, **da bi dobili natančen terminski načrt oglasnih blokov za oba sporeda** in vedno tudi **spremenjene terminske načrte oglasnih blokov**. Tukaj govorimo o samostojnih blokih med oddajami in oglasnih blokih v oddajah, ko so uredništva informirana o svojih bruto dolžinah oddaj iz terminskega načrta predvajanja programa, ki ga pripravlja koordinacija **programa na osnovi sprejete programske sheme**. Če se terminski načrt predvajanja programa spremeni, **koordinacija programa takoj pripravi novega in to bi moralo veljati tudi za terminski načrt oglasnih blokov!**

Res je, da je to koordinacija programa, vendar ne smemo oz. **ne moremo odločati o vsebini in dolžini oddaj**, napovednikov in oglasnih blokov. Za to so pristojni tisti, ki te vsebine pripravljajo. Koordinacija programa pa je za to, da vse to poskuša »skoordinirati«.

Program je pred oglasi! In stabilna programska shema tudi! TV Slovenija ne sme podlegati apetitom kapitala na škodo programskega terminskega načrta. Zato se mora TV vodstvo nujno srečati z oddelkom za trženje programa in v.d. generalnim direktorjem, da ubrani svoje poslanstvo.

Pojasnilo glavne koordinatorke programa TVSLO Zorice Miklič je utemeljeno in kompetentno. Zato še vedno menim, da je potrebno vse zaplete okoli prekoračenja začetka oddaje Odmevi rešiti s strani TV vodstva, ki naj Programskemu svetu predlaga rešitve, ker na tak način, kot pojasnjevanje poteka zdaj, nismo prav nič napredovali.

Odmevi so bili deležni še nekaterih drugih pritožb;

Gledalec M.D. se je negativno odzval na način vodenja v Odmevih;

»...pripomba pa leti na vodenje **oddaj g. Rosvite Pesek**. Razlog je v popolni neobjektivnosti in nekorektnem odnosu do gostov in že vnaprej skonstruiranih zaključkih...«

Gledalec F.R. je imel pripombo povezano z izbiro analitikov v oddaji;

»...Zanima me od kdaj RTVS v Odmeve vabi samo leve analitike, kot se je to zgodilo v TV Odmevih včeraj, 6. aprila, ko sta nastopila Vlado Miheljak in Janez Markeš (oba privrženca Zaresa), in ali je to v skladu s programskimi standardi RTVS...«

Glede na to, da se pritožbe pojavljajo eksplicitno predvsem zaradi očitkov naklonjenosti desni opciji oziroma političnim preferencam Janeza Janše, je toliko bolj zanimiva tudi kritika, v kateri je kot primer neuravnoteženosti v pristopu omenjeno povabilo zgolj dveh gostov, g. Vlada Miheljaka in g. Janeza Markeša na določeno temo, ki naj bi bila predstavnika stališč leve opcije, natančneje stranke Zares. **Če gledalci izgubljajo zaupanje v zadovoljivo stopnjo vsebinske kakovosti in posledične nepristranskosti ter uravnoteženosti pri zastavljanju konceptov oddaje, se brez dvoma pojavljajo kritike v vse smeri, naj bo zaradi sumov v koketiranje z desno ali levo opcijo.** In nikakor ne izpadejo zadovoljivi poskusi ustvarjanja vtisa uravnoteženosti zgolj na formalnem nivoju, pri čemer se kdaj konceptualno nudi več priložnosti za lansiranje sporočil ene politične ideologije, vmes pa kdaj še druge, da bi obstajal formalen izgovor v rokavu, kako nihče ni diskriminiran. Takšno ravnanje, če bi se izvajalo načrtno ali nenačrtno, ne bo zadovoljilo gledalcev, ampak se bodo počutili še bolj zavajane, morda bodo pričeli preštevati še zastopanost posameznih gostov v studiu, ker resnično bo vedno odzvenela predvsem vsebina. V primeru slednje pritožbe je **odgovorni urednik Informativnega programa TV Slovenija Rajko Gerič** odgovoril:

»Vabljenje gostov je v izključni pristojnosti urednikov, ne vabimo ne levih ne desnih komentatorjev, poznam le slabe in dobre novinarje in isto velja tudi za analitike.

Odgovor g. Rajka Geriča je zagotovo možno v okvirni poanti le globoko pozdraviti. V času, ko neprestano po medijih vrši od obračunavanja med zastopanju opcijsko levih in desnih političnih stališč, pa je še posebej več kot dobrodošlo, da bi se končno začeli osredotočati na vsebinsko bistvo, neodvisno od političnih barv. Vendar je glede na predhodne odzive urednika informativnega programa zelo težko razbrati, kako si pojem slabega ali dobrega novinarja ali analitika razlaga. **Če novinar izpostavi kot relevanten argument v odgovoru na pritožbe le osnovno osebno pravico do lastnega strinjanja ali nestrinjanja z nečim ter do svobode besede pri opravljanju tako družbi odgovornega poklica, je precej lahko podvomiti v ustrezno zmožnost kakovostne presoje o kvaliteti novinarskega dela.**

Novinar ali urednik nima zgolj pravic in pristojnosti, ni zgolj nekakšen absolutističen funkcionar, ki mu poklicna pozicija omogoča, da uveljavlja svoja strinjanja ali nestrinjanja in uporablja pravico do svobodne besede, ampak nosi predvsem zelo veliko odgovornost do družbe. Tako razumemo opravljanje odgovorne funkcije v demokratični družbi! Ne kot osebni privilegij nad ali celo proti (delom) javnosti, ampak kot poslanstvo z visoko stopnjo odgovornosti do svojega dela v imenu demokratične družbe, ki ji služi v skupno dobro.

Odgovor je prispevala tudi **urednica Odmevov Aleksandra Saksida**:

“Res je, da urednik Odmevov vabi goste v studio, res pa je tudi, da se o izbiri gostov dogovorimo z uredniki na jutranjem sestanku ob 8.30. Tam so odgovorni urednik, urednika notranjepolitične in zunanje redakcije ter urednika dopisništva in kulture. Urednik Odmevov predlaga teme, ki jih vedno skupaj z uredniki predebatiramo, zadnjo besedo ima odgovorni urednik, ki tudi večkrat predlaga drugo temo. Na sestanku ob 12. uri urednik Odmevov poroča, koga mu je uspelo dobiti, koga se še išče, skratka, kakšne težave ima pri iskanju gostov, saj se ne izide vedno tako, kot računamo zjutraj. Tudi če se zgodi, da gostje popoldne odpovejo, ali

se zgodi kaj novega, kar je treba obdelati, je odgovorni urednik večinoma obveščen, kdo pride v studio. Če se stvari dogajajo popoldne, pri iskanju najustreznejšega gosta s svojimi predlogi sodeluje tudi voditelj, ki pripravlja vprašanja za goste. Takšne so moje izkušnje. Vabila gostom nisem nikoli razumela kot osebni privilegij izbire, ker se mi zdi, da je vedno dobro predebatirati, kdo bi bil najprimernejši gost, včasih tudi s poznavalci določene teme.

Konkretno 6.aprila sem v Odmeve povabila analitika, ki sta bila po celodnevem telefoniranju in iskanju ustreznega gosta ,edina, ki sta privolila, da prideta. Miheljaka poznam kot strokovnjaka, ki je doktoriral iz psihologije, Markeša pa kot doktorja teologije, oba pa sta po moje v svojih komentarjih zmerila, uravnovežena. Ne poznam pa njune politične pripadnosti. Danes sta skupaj nastopila na radiu v Studiu ob 17.

Glede zamude pri začetku Odmevov pa tole: uredniki smo postavljeni pred dejstvo, kdaj izidemo.”

Poročila

Gledalec T. V. sprašuje, zakaj so odpadla Poročila? »...če plačujem prispevek zato, da pet minut gledam uro in nato preberem, da poročila odpadejo...?«

Gre za nedopustno in veliko profesionalno napako!

Drugo

Gledalka M.K. je skeptična do ponovitev Dnevnikov iz let 1991, 1992...;

»...Prosim vas, da mi pojasnite namen ponavljanja Dnevnikov iz leta 1991, 1992, ... in odgovorite, ali bodo ta ponavljanja tekla v neskončnost!

Vse te dnevnike smo, ne samo videli, ampak tudi že takrat plačali. Razumela bi, če bi vsa ta ponavljanja uvrstili na tretji program, v občasne dokumentarne oddaje. Vi pa jih uvrščate celo v Tedenski izbor (npr.: v soboto, 10.04.2010 ob 8.20 do 8.40 na 2. programu), kar je povsem nesprejemljivo. Ponovitev Dnevnika iz 1992 je bila na programu tudi ob 1.05 na 1. programu, ... sicer pa v objavah programa, najbrž že zaradi velikega nezadovoljstva gledalcev, napišete samo *Dnevnik ponovitev*, ne da bi navedli, za kateri Dnevnik gre, in tako še zavajate.

Neznosna lahkost ponavljanj zasluži, da jo ukinete, se vam ne zdi? Tako kot vsi ameriški "krvavi" in nasilja polni ameriški filmi! Kot da Evropa nima svojega filma!...«

Civilna družba in posredovanje stališč

Gledalec B.O. pogreša več prisotnosti civilne družbe pri argumentiranju posameznih stališč v informativnih oddajah;

»...pogrešam predvsem glas civilne družbe, katera nadvse redko dobi priložnost predstaviti svoja stališča oziroma pogled na aktualne družbene teme. Gledalci so tako prepuščeni 'indoktrinaciji' s strani predstavnikov in simpatizerjev političnih strank ter 'poučevanju' s strani oseb, ki se (menda) spoznajo na vse. Za komentar aktualnih dogajanj se tako v studio vabi vedno iste osebe, pa četudi se na

določene zadeve ne spoznajo ali pa imajo o nekaterih zadevah povsem pristransko mnenje.

Primer za to so razna omizja in soočenja (npr. v Odmevih), kjer so stoli rezervirani za ene in iste 'strokovnjake', ki tako postajajo nekakšni 'ustvarjalci javnega mnenja'. Gledalci tako dobijo dokaj enostranske (tudi skrajno tendenciozne) informacije in niti ne slutijo, da lahko obstaja tudi povsem drugačno mnenje, katerega bi lahko predstavili prav predstavniki organizirane civilne družbe...«

Na očitke se je odzvala odgovorna urednica 1. Radijskega programa Tatjana Pirc:

»...v takih dopisih vedno pogrešam konkretne navedbe, v tem primeru torej konkretne primere oddaj in napačnih zasedb gostov, pa tudi konkretno navedena imena verodostojnih sogovornikov, ki so v teh debatah manjkali. Pavšalne ocene so najglasnejše, najpogostejše. Za pogovore in teme, ki jih obravnavamo na 1. programu Radia Slovenija lahko argumentiramo, da v oddajah sodelujejo različni sogovorniki, ki jih vabimo predvsem zaradi tega, ker so poznavalci problematike in strokovnjaki ... Opozarjam pa še, da so tudi civilna združenja zelo pisana družina, ki nastaja na različnih temeljih, ki niso vsakič, povsod in povsem apolitična, pa tudi strokovna in verodostojna niso vedno. Profesionalna novinarska in uredniška presoja je torej v vsakem primeru osnova dobrega programa oziroma oddaj.«

Voditeljica Odmevov Dr. Rosvita Pesek je posredovala svoje mnenje:

“...Morda bi bilo dobro, da bi to elektronsko pošto posredovala UREDNIKOM ODMEVOV. Oni so tisti, ki določajo, kličejo, izberejo in na koncu posadijo določene goste v naš odmevni studio. Voditelji oddaj pri tem nimamo nikakšne ali pa skrajno minimalno vlogo in še to v tistih primerih, ko se teme postavljajo popoldne iz. izredno. Sicer se pa tema in v veliki meri tudi struktura gostov "postavlja" na jutranjem oz. opoldanskem sestanku na katerem pa voditelji NISMO prisotni in na sestavo, ki nas zvečer čaka v oddaji ne vplivamo. Želela bi dodati še nekaj. Ker skrbno berem Tvoja poročila ugotavljam, da delo voditelja in urednika v Odmevih ni prepoznano kot ločeno, zato se nam voditeljem pripisujejo pristojnosti oz. krivda, ki pa dejansko ni naša...”

Gledalec S.P. je imel pripombo s podobnim poudarkom;

»...pričakujem konkretne in realne spremembe, da se sliši tudi glas ostalih tako rekoč izključenih, diskriminiranih, diskreditiranih v duhu "auditur et altera pars"... Komentarje tudi dnevno-političnih ali aktualnih dogajanj dajejo vedno iste osebe, pa četudi se na določene zadeve zagotovo ne spoznajo... Sam se zavzemam, da začnete predstavljati tudi organizirane civilne družbe, kakor po možnosti druge izven parlamentarne stranke, društva in druge skupnosti, ki niso samo kakor dim!... Novinarji in uredniki so praktično podvrženi tako imenovani cenzuri nadrejenih ali pa praktičnim grožnjam s strani raznih agencij....«

Alenka Terlep, Odgovorna urednica Informativnega programa Radia Slovenija se je odzvala s sledečimi mislimi:

»...V pismu me je zmotila predvsem navedba, da so novinarji in uredniki podvrženi cenzuri in celo grožnjam s strani agencij.

Gospodu bi zelo rada razjasnila, da v 27-tih letih novinarstva nisem bila deležna ne pritiskov, ne groženj, ne kot novinarka, niti, ne boste verjeli, jih nisem deležna v času od kar sem urednica Informativnega programa. Niti takšnih pritiskov ne izvajam.

Če bo gospod konkretno povedal, v kateri oddaji meni, da nismo spoštovali različnih mnenj, mu bom tudi konkretno odgovorila. Ker pa se na Radiu Slovenija držimo ustave, zakonov, zakona o medijih, načel, ki jih zastopa javna RTV, premišljujem, če morda ni šlo za pomoto, in je spremljal kakšno drugo radijsko postajo.«

Gledalka V.K. je kot problem izpostavila neuravnoteženost zastopanja obeh spolov v raznih pogovornih oddajah, omizjih, informativnih oddajah;

»...Ne glede na to, da je to sicer star problem, se zdi, da je po izbruhu krize postal samo še bolj pereč: kot da je naš narod sestavljen samo iz moških in par novinark. Kot primer tega vas pozivam, da si pogledate udeležence **Omizja: Kako iz krize? (31.03.2010)**. Dobro pa bi bilo tudi, če bi se naredila analiza udeležencev različnih omizij, pogovornih oddaj, Odmev itd., ki se nanašajo na krizo oz. splošna javna vprašanja – **kakšna je zastopanost po spolu...?**«

Na njene ocene se je odzval odgovorni urednik Informativnega programa TV Slovenija Rajko Gerič:

»V informativnem programu svojih gostov nikoli ne izbiramo po spolu in enakomerni zastopanosti ampak vedno zgolj in samo po znanju, funkciji, izkušnjah, s katerimi razpolagajo naši gostje. Dajati prednost pri obravnavi posameznih tem na podlagi spola razpravljalcev bi bilo skrajno neresno in neprofesionalno.«

Splošna trditev, da na TVSLO v razpravah ne gostijo ženske populacije ne zdrži. Pogosto so navzoče v številnih oddajah, Odmevih, Omizjih, Turbulenci, Polnočnem klubu, je pa res, da je potrebno ta krog širiti in vanj vpeljati tudi več predstavnikov civilne družbe.

Je pa odgovor odgovornega urednika precej nespreten. Če je izražen dvom v ustreznost spolno uravnotežene zastopanosti ali celo sum na šovinizem, lahko izpade pojasnilo, da informativni program (torej urednik) izbira goste samo po znanju, funkciji in izkušnjah, tudi žaljivo, saj urednik s tem odgovorom osebi, hkrati izrazi mnenje, da ženske na enakih funkcijah nimajo dovolj znanja in izkušenj! Takšna reakcija, hote ali neho, prispeva k utrditvi suma o neuravnoteženi zastopanosti gostov po spolu. Urednik namreč ne zanika, da zastopanost po spolu ni enakomerna, ampak posredno pojasnjuje, da ženske v njegovih očeh nimajo dovolj znanja in izkušenj, da bi jih vabil v goste. Vsebinsko prepričljiv argument, ki bi takšen pogled morda podprl, pa ni bil izražen. **Ker nacionalni medij avtomatsko nosi tudi vzgojno in izobraževalno funkcijo preko vseh por programov, je ravno posebna občutljivost v imenu kakovosti, nepristranskosti, objektivne distance in izogibanja ideološkim tendencioznostim ekstremnega pomena.**

Gledalka K.S. je opozorila na problematiko zaščite laboratorijskih živali, ki je v informativnem programu po njenem preveč prezrta;

»...24. april je **Svetovni dan zaščite laboratorijskih živali**. To problematiko ste na vaši televiziji povsem obšli. Prav bi bilo, če bi kdaj odprli to, vedno aktualno temo...«

Se strinjam, tema je bila povsem prezrta, na kar sem opozorila odgovornega urednika informativnega programa.

In odg. urednik IP Rajko Gerič:

»Bom opozoril kolege tema je vsekakor zanimiva in premalokrat obravnavana, se strinjam.«

Igrani program

Danes gor jutri dol

Gledalka T.D. je ogorčena opozorila na naravo prikazovanja 'južnjaških' likov v igrani nanizanki:

»... Nadaljevanka "Danes gor, jutri dol" naravnost žali moje korenine, ki so iz južnih delov naše bivše skupne domovine. Floskule kar sledijo floskulam, bodisi o načinih "južnjaške" vzgoje, bodisi o "južnjaških" odnosih mož/ žena, v "južnjaški" nesposobnosti in ne delu, razen če gre za kraje ali v "južnjaškem" obnašanju, ki ne premore nekaj osnovnih manir bontona. Vsi liki, ki so predstavljeni kot "južnjaki", so praktično maloumni ali debilni, njihove reakcije in pogovori, v katerih so sposobni več ali manj tvoriti uboge enozložne stavke, iz katerih kar veje njihova omejenost, bebvost in razni drugi debilizmi. Mar ustvarjalci oddaje res mislijo, da bodo lahko z banaliziranjem nekih, njim očitno povsem nepoznanih prikazov "južnjaških" življenj, ki so iztrgani iz vseh kontekstov normalnega življenja, res posneli nekaj, kar bo vredno ogleda?

Mislim, da je to skrajno nesramno in nevzdržno, da se kaj takega lahko vidi in celo nadaljuje na nacionalni televiziji...«

Strinjam se v tem delu, da nadaljevanka precej stereotipno označuje značaj »južnjakov«, da so dialogi jezikovno in vsebinsko šibki in da humor pogosto izostane.

Terminski načrt

Gledalka F.R. se je pritožila, ker je 7. aprila čakala na ponovitev oddaja Spet doma več kot 45 minut, a je ni bilo, ker je bila v ta programski pas umeščena seja Državnega zbora, ne da bi gledalce o tem obvestili. Zakaj imamo tretji televizijski program, še sprašuje.

Sva se pomenili po telefonu.

Oglasi

Gledalec Z.Š. je ogorčen zaradi števila oglasov v času TV Dnevnika;

Gledalci moramo po zakonu plačevati RTV naročnino za nacionalno televizijo.

Po katerem zakonu pa moramo gledati, velikokrat celo debilne reklame, (recimo za Activio)? In to kar petkrat v času TV dnevnika, ki je tako nerazumljivo raztegnjen na 45 minut!

Napovedniki

Gledalka A.V. je opozorila na prizore nasilja v napovedniku za igrani film Katin:

»...V tej reklamni so prikazani najbolj nasilni odlomki iz filma Katin, ki je sicer kvaliteten film, posnet po resničnih dogodkih, ne vem pa, če je primerno prikazovati napol slečene, krvave ženske in streljanje v glavo med reklamami za potovanja, vložke in pralne praške...Dajte že to nasilno "reklamo" iz programa, ker jo predvajate v času, ko jo lahko vidijo tudi otroci..«.

Videla sem ta, povsem neustrezen napovednik. Enako meni tudi koordinator tujega programa I. Palčič. v filmski redakciji. Oba sva naslovila stališče v službo za napovednike in upam, da bodo vsaj v bodoče bolj pozorni. Pogosto jih opozarjam na to, saj kri in nasilje nista primerna promocija za dober film. "Napovednik za film je vabilo k ogledu filma, ki bo šel na spored in ne neka avtorska avantura. Avtorstva v napovedniku ni. Res prosim, da se prenehajo napovedniki z nasiljem samo zaradi nasilja. Tudi bistvo filma, ki ga napovedujete ni nasilje, vsaj njegovo osnovno sporočilo ne, režiserji napovednikov pa kljub temu pridno izbirajo prav take in podobne prizore", sva med drugim zapisala.

Jolanda Kolar, vodja službe za napovednike, je odgovorila naslednje:

»...Napovednik za pomladanske filme v naši službi planiramo izključno po 20. uri, kot je bil dogovor. V kolikor je bil napovednik predvajan pred to uro, so ga v program uvrstili direktno v predvajanju programa, čeprav so od nas dobili jasna navodila o uri predvajanja. Predvidevam, da je šlo tokrat za obratno situacijo, ki smo ji priča v zadnjem času - se pravi, da ni zmanjkalo prostora za napovednike zaradi oglasov ali predolgi oddaji, ampak ga je bilo preveč in so morali na hitro polniti "luknje". Govorila sem z vodjo njihove službe, ki bo sodelavce še enkrat opozoril, da ne bo prihajalo do takšnih neljubih napak.«

Senzorno ovirani invalidi

Z zveze društev slepih in slabovidnih so poslali naslednje pismo, ki odraža premik v pozitivno smer za gluhe in naglušne gledalce;

»...Z vašo pomočjo je 15. decembra na RTV Slovenija zaživel TV Dnevnik s tolmačem slovenskega znakovnega jezika. To je izjemna pridobitev za skupnost gluhih in težko naglušnih. Kot gledalci se ne počutijo več (toliko) izključene. S kratko anketo smo preverili, ali člani naše Zveze spremljajo informativno oddajo s tolmačem, katere teme jih najbolj zanimajo in katera področja bi bilo potrebno po njihovem še izboljšati oziroma prilagoditi njihovem razumevanju.

Menimo, da je anketa dober pokazatelj stanja. Odgovori gledalcev nedvomno dokazujejo, da je bilo tolmačenje TV Dnevnika pravilna odločitev,...!

Neprimerna jakosti zvoka

Gledalec J.M. je kot že mnogi pred njim opozoril na problematiko zvoka na TV;

»...Že pred leti sem na RTV poslal dopis, da bom prenehal plačevati prispevek, če ne bodo znivelirali jakosti predvajanja reklam, "špic" in glasbe, z jakostjo govora... Naš daljinski upravljalec ima vidno izrabljeni samo tipki za jakost (+ in -). Ko povečam jakost, že udari nova reklama in nato neskončno zavijajoča špica...če pa je govor podložen z glasbo, ga največkrat ni moč razumeti...«

Pritožba se redno ponavlja že drugo leto. Vse pristojne sem na to opozorila.

Tudi gledalec M.Z. je opozoril na premočno glasbeno podlago v oddajah Sobotno popoldne (Z Damijanom), Piramida, oglasi, obvestila.

Urednik oddaje Vanja Vardjan se je zahvalil za opozorilo in obljubil, da bo tonske mojstre opozoril na pritožbe.

Odzvala se je tudi odgovorna urednica tretjega televizijskega programa Ljerka Bizilj:

»Z glasbeno podlago imamo kar precej težav – v Dobro jutro in v Sobotnem popoldnevu; zato smo jo marsikje kar ukinili, pri določenih oddajah pa je sestavni del oddaje. Seveda bomo storili vse, da gledalcev ne bo motila.«

Radio Slovenija

Gledalka A.Č.J. je izrazila neke vrste razočaranje nad radijskim sporedom v luči zborovske glasbe. Zapisala je takole:

»...Dolga leta sem vodila šolske zборе. Udeleževali smo se revij v Zagorju in vem, da so te revije nekoč, za danes res ne vem, bile snemane za vaš radio. Zato se res sprašujem, zakaj ti posnetki ležijo v radijskem arhivu in jih ne predvajate. Pogrešam jih predvsem v soboto v oddaji Radijski ringaraja in v nedeljo po končani Radijski igri za otroke (od 8.05 – 8.45), ko ponavadi vrtite vedno ene in iste zborovske skladbe J. Bitenca ali pa otroške popevke Romane Kranjčan, Damjane Golavšek ...

Omeniti moram še oddaje, ki so bile nekoč med mladimi po vsej Sloveniji zelo priljubljene, ker so nastajale na terenu in so jih mladi tudi sami ustvarjali, in sicer Veseli tobogan in Sobotna raglja.

Razumem, da se koncepti oddaj morajo spreminjati, vendar mi je vedno žal, ko se le-ti spreminjajo na slabše in ko smo oškodovani predvsem tisi iz oddaljenih krajev, ki tako ali tako nimamo veliko možnosti, da svoje ustvarjanje in poustvarjanje približamo še drugim Slovincem. Poskušam tudi razumeti, da je posredi denar, čeprav se zavedam, da še vedno plačujemo naročnino (takrat ste nam jo na takšen način vsaj

delno vrnili), danes pa ob njej še dodatno služite (skupaj s Telekomom) pri vse več kontaktnih oddajah, kjer človek ne more prezreti, da so vaši napovedovalci že prav izurjeni v zadrževanju poslušalcev pri telefonskih pogovorih. Prav posebej me to moti, ko so njihovi sogovorniki otroci.

Tatjana Pirc, odgovorna urednica 1. Programa Radia Slovenija, in Rudi Pančur, urednik uredništva za glasbo na 1. programu Radia Slovenija sta pripravila izčrpen odgovor:

»Na Prvem programu Radia Slovenija smo v zadnjih letih tudi na področju glasbe postavili kar nekaj trdnih programskih smernic:

- glasba na Prvem programu, ki jo predvajamo, naročamo, snemamo in o njej govorimo, ustreza vsem sprejetim in uveljavljenim standardom kakovosti,
- na Prvem programu smo uvedli celo nove ali prenovljene ter posodobljene specializirane glasbene oddaje, ki jih pripravljajo strokovno najbolj usposobljeni sodelavci: na področju glasbe za otroke, slovenske ljudske glasbe, etno glasbe, glasbe godb in pihalnih orkestrrov, šansona ter specializirano nedeljsko glasbeno oddajo, ki poslušalcem prinaša komorno, orkestrsko ter zborovsko glasbo (s strokovnimi komentarji),
- zborovsko glasbo, poleg druge glasbe, uvrščamo v dnevne glasbene sheme,
- redno sodelujemo z Otroškim pevskim zborom RTV Slovenija, ki nam za naše otroško glasbeno oddajo dvakrat mesečno posname tudi glasbeno noviteto ter zanj prirejeno ljudsko pesem,
- Veseli tobogan je prerasel v odmeven otroški glasbeni festival, na katerem sodeluje poleg solistov (mladih glasbenih talentov in uveljavljenih glasbenikov) tudi otroški pevski zbor,
- sobotno dopoldne je še vedno namenjeno mladim, oddaj nismo ukinjali, le ena je spremenila ime,
- nedeljski jutranji programski pas opremljamo z raznovrstno in le kakovostno otroško glasbo,
- nikakor se ne moremo strinjati, da je kakovost oddaj padla, kvečjemu (po strokovnih ocenah in odzivih javnosti) so oddaje veliko boljše kot so bile,
- Prvi program je več na terenu kot je bil v prejšnjih letih,
- teza o namernem podaljševanju telefonskih pogovorov, s katerimi naj bi služili, pa nima osnove, s temi pogovori namreč RTV nima zaslužka.«

Odgovorna urednica 3. programa Ars Mirjam Bevc Peressutti pa je dodala svoje pojasnilo:

»Na 3. Programu RA SLO intenzivno in s posluhom spremljamo področje zborovske glasbe v okviru različnih govorno glasbenih oddaj (sobotni Zborovski panoptikum, petkovi Zborovski glasbi, prenosi vokalnega abonmaja, neposredni prenosi letnih koncertov uveljavljenih zborov, sodelujemo tudi na mednarodnem tekmovanju Let the people sing (zbor, ki smo ga letos prijavili na tekmovanje v Oslu je zmagal).

Z informativnimi prispevki o glasbi opozarjamo na pomembne dogodke v zborovski glasbi.

Prav tako v skladu s programsko poslovnim načrtom in uredniško presojo skrbimo za arhivna snemana zborovske glasbe in s tem tudi na dopolnitev in osvežitev radijskega arhiva.

Velik poudarek namenjamo tudi mladinski in otroški zborovski glasbi. V oddaji Zborovski kotiček za mlade vsak petek ob 13.00, v oddaji Mladi virtuoz, ki jo lahko poslušate ob četrtek ob 16.30. Spremljamo nastope in letne koncerte Otroškega in mladinskega zbora RTV SLO in mnogih drugih zborov, z naročanjem novih skladb bogatimo zakladnico mladinske zborovske glasbe.

Udeležujemo se revij v Zagorju (tudi letos), posneli in predvajali smo nastope številnih zborov, nekatere smo že predstavili, druge še nameravamo.

Ustvarjalci 3. programa – programa ARS RA SLO in glasbeni uredniki se zavedamo pomena in priljubljenosti slovenske zborovske glasbe, zato se trudimo, da v oddajah, ki jih pripravljamo o tem prepičamo tudi vas, poslušalce.»

MMC

Gledalec K.J. oz. pisec blogov na spletni strani RTVSLO se je pritožil zaradi blokade bloga.

Na spletnih straneh RTVSLO je, tako v blogih kot v komentarjih, žal še veliko sovražnih govorov, žalitev, psovanj,... kar bodo administratorji skušali sproti odpravljati. Take zapise bodo brisali oz. onemogočali njihove objave.

Gledalec oz. bralec spletnih strani MMC problematizira postopek blokade uporabe portala na podlagi IP-ja.

»...zaradi nerazumnih pravil, ki onemogočajo naročnikom registracijo na MMC portalu na podlagi IP števil, se z opozorilom na to napako obračamo na vas. Sedanja ureditev je precej nerodna, saj takšno pravilo potemtakem zahteva, da ima vsak član gospodinjstva svoj računalnik oz. da ne uporablja istega oz. si deli računalnika.

Če torej pride do zavrnitve enega člana družine, se drugi na podlagi izkazanega istega IP-ja ne morejo več registrirati na portalu. Še več, četudi bi se nekdo, ki plačuje naročnino na drugem naslovu, ampak redko uporablja računalnik in recimo zato po potrebi uporabi npr. sorodnikovega, hotel registrirati, bo na podlagi IP-ja lahko zavrnjen.

Menim, da mu to krati uporabnikove pravice do uporabe portala RTVSLO (ki izhajajo iz plačila naročnine) in da bi morali najti drugačen, bolj primeren način ureditve tega področja oz. najti bolj primerno rešitev za ta problem....«

Uporabnik MMC portala je izrazil sledečo željo:

»...Prosim vas, da kar koli ukrenete glede brisanja raznih komentarjev na spletni strani MMC-ja...«

Odgovorni urednik MMC Uroš Urbanija je odgovoril naslednje:

»...v tem trenutku je to vseeno dobra rešitev za preprečevanje še več sovražnega govora in vsaj v nekem smislu omogoča delno kontrolo nad komentarji.

Ob tem naj dodam, da posamezniki večkrat poskušajo iz istega računalnika pod različnimi imeni vnašati na portal vsebine, ki so pod vsakim nivojem.

Samo blokada ip omogoča preprečevanje takšnih zlorab sicer istega uporabnika.«

Pisec blogov L.T. se je na spletni strani RTVSLO ogorčeno odzval na situacijo:

»... Sem redni plačnik RTV naročnine in mene brisali ne boste, ker so vaše plače financirane tudi iz mojega žepa. Apeliram na Vas, da uredite napako in se mi vrnejo pravice na MMC-ju.

Moje mnenje je, da ne smemo selekcionirano vstopati v komunikacije drugih. V tem primeru sta bila oba ostra in se ne moremo "lotiti" le enega. Zato tudi jaz menim, da se L.T. da možnost za odgovor oziroma komentar. Če pa ga briše avtor, je to povsem njegova legitimna pravica. Zato namreč možnosti ne objave komentarjev tudi obstajajo. T. se lahko odzove v svojem blogu, vendar ne na osebni ravni in ne z osebnimi žalitvami.

Namestnik odgovornega urednika MMC Aleš Žužek ima glede tega sledeče mnenje:

»...Vsekakor ima g. T. pravico zavrniti očitke glede svojega gibanja, vprašanje pa je, ali ni pri odgovoru Z. uporabil preostrih besed in prestopil meje, ki loči kritiko od žaljivosti in bil preveč "ad personam". Administrator je ocenil, da je prišlo do tega in je njegov blog umaknil. Razumem njegovo odločitev. Vsekakor pa je treba T. ponuditi možnost, da zavrne očitke na svoj račun.

Tako Z. kot T. imata pravico do izražanja svojega mnenja in pravico do kritičnih pogledov - tudi drug o drugem. Bi pa bilo zelo dobro, če pri tem ne bi uporabljala izrazov, ki so žaljivi«.

PRILOGA: Odgovori na zastavljena vprašanja iz prejšnjega poročila

1.Kakšna so dognanja v zvezi s preiskavo zapletov v MMC-ju?

Komisija za pregled domnevnih nepravilnosti, kateri mora vodstvo RTV Slovenija zagotoviti vsa relevantna gradiva in podatke, bo podala stališča do izpostavljenih vprašanj in dilem na 3. in 4. redni seji nadzornega sveta.

2. Kaj ste ukrenili v zvezi z dolгим oglasnim blokom in zamujanjem Odmevov?

Maja Kolenc, vodja službe za trženje programov:

»Ob sredah in četrkih smo jih skrajšali na 6 minut V ponedeljek in torek pa zaradi programske sheme ostajajo dolgi.«

Dolžina oglasnih blokov pred Odmevi je naslednja:

Ponedeljek: 3 minute

Torek: 9 minut

Sreda: 6 minut

Četrtek: 6 minut

Petek: 3 minute

Sobota: 4 minute

Nedelja: 5 minut

Sprašujem in citiram mnenje gledalke M.K.:

»...Kaj pomeni "Dolžina oglasnih blokov bo naslednja..."? Nihče ni imel nič proti **dolžini oglasnih blokov**, pač pa proti temu, da **oglasni blok teče namesto začetka Odmevov**! Na gre za vprašanje: oglasi da ali ne, tudi ne za dolžino bloka, ampak za to, da nas TV prisili gledati oglase v terminu, ko čakamo na v sporedu najavljeni začetek Odmevov? **Je to napoved, koliko bodo kateri dan konkretno kasnili Odmevi?**«

Tudi **minutaže filmov** so znane že vnaprej, torej se lahko Odmevi že v sporedu napovedo precej natančno (film+oglas). **Zakaj temu ni tako?**

3. Kakšna je odločitev v zvezi z označevanjem oddaj na teletekstu, ki so zakodirane?

4. Se bo kdo odzval na pismi Uredništva za kulturo urednic Darje Korez Korenčan in Marjane Ravnjak?

5. Ste kaj ukrenili v zvezi z ažuriranjem informacij o naših oddajah na teletekstu?

Uredništvo oddaje Sobotno popoldne:

»Na TTX za stran 620 vsak teden najkasneje do četrтка naša redaktorica Maruša Prelesnik pošlje Tanji Kozorog recepte za tekočo oddajo Z Damijanom. Večkrat se je zgodilo, da receptov niso objavili na dan oddaje, ko TTX stran tudi objavimo v oddaji. Zato smo deležni jeznih klicev in pošte naših gledalcev in seveda – upravičeno.«

6. Kako daleč smo do rešitve objavljanja sporeda TVSLO3 v časopisnih medijih?

Uredništvo TVSLO3:

»Sporod TVSLO3 vsak petek pošljemo na revijo Stop za teden od naslednjega petka naprej (tako želijo). Vpišemo vse prenose iz DZ, če so že znani - in dopišemo: da je spored odvisen od dogajanja v DZ, saj je skorajda nemogoče predvideti, kako dolgo bo kateri trajal. Dnevno ažuriramo (ves dan) spored na teletekstu str. 254, prostor za spored TVSLO3 je na ttx zelo omejen, poleg tega pa zadnje mesece vselej ne deluje dobro in ne sprejme vedno dopisanih sprememb. Določeno dogajanje, vsebino oddaj posredujemo tudi osebam, ki lahko posredujejo oddaje, vsebine tudi časnikom (Brezavšček, Rot, Trontelj), tudi za Prvi, drugi, dnevno pa aktualne posebnosti v programu zapišemo tudi na crawl, vrstico, ki se vrti v spodnjem delu ekrana«.

7. Ali že poteka posodobitev podportalov na spletnih straneh RTVSLO?

Odgovorni urednik UPE MMC RTVSLO Uroš Urbanija:

»Kot odgovorni urednik sem zaprosil vodjo projektov na MMC Kajo Jakopič, da naredi popis vseh podportalov posameznih oddaj in drugih informacij, ki ne delujejo ali pa niso ažurirane. Ga. Kaja Jakopič mi je posredovala omenjeni seznam. Sam sem seznam posredoval naprej vodstvu RTVSLO, po 15. 3. pa je za to odgovoren g. Vrenko.«

Gojko Vrenko:

»Na MMC se zavedamo, da so nekatere strani neurejene, ne aktualizirane in zastarele, zato bomo v juniju in juliju poskušali najti ustrezen tehnološki odgovor, da bomo strani tehnološko posodobili. S strani mene kot v.d. vodje MMC lahko povem, da podpiram vsako izboljšavo, ki bo naredila naše strani zanimivejše. Zato potekajo posodobitve naših podstrani nepretrgoma. Primer je tudi vaša spletna stran. Ker kot v.d. vodje MMC nimam pravice posegati v delo urednikov in novinarjev pa vam glede ne aktualiziranosti na žalost ne morem pomagati. Menim pa, da bodo kolegi novinarji tudi to uredili.«

8. Boste kaj ukrenili v zvezi z avtomobilskimi oglasi, ki se na nacionalni televiziji vrtijo s slogani v tujem jeziku?

Maja Kolenc, vodja službe za trženje programov:

»Nič ni narobe z predvajanjem teh oglasov. Dobili smo tudi inšpektorico, ki je to potrdila, zapisnik obstaja.

Pregledala sem zapisnik, v katerem predmet zapisa in pregleda ni bil jezik, ampak povsem druge zabeleške. Tudi mnenje pravnice RTV SLO gre v prid podnaslovitve ali sinhronizacije oglasa v slovenskem jeziku;

Vodja pravne službe Olga Škrube: »...morali bi biti prevodi (podnapisi ali glasovni prevod), ker po Zakonu o javni rabi slovenščine velja za oglaševanje da:

»(1) Javno oglaševanje izdelkov in storitev, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja javnosti so skladno s področnim zakonom v slovenščini oziroma v potrošniku na območju Republike Slovenije zlahka razumljivem jeziku. Kadarkoli se slovenščina pojavlja skupaj s tujim jezikom, ker gre za oglaševanje, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja, ki je namenjeno tudi tujcem, različica v slovenščini ne sme biti manj poudarjena.«

Nadaljevanje odgovora:

»Slogan v tujem jeziku pomeni registrirano blagovno znamko proizvajalca avtomobilov, kateri se vrti povsod po Evropi enak. V kolikor je slogan proizvajalca registriran, ga po izjavi inšpektorice iz urada ni potrebno prevajati. Sam spot je v slovenskem jeziku, slogan pa je v domeni proizvajalca oz. oglaševalca.«

Olga Škrube , vodja pravne službe

Varuhinja: kljub temu Programski svet ni sprejel sklepa o sinhronizaciji oglasa, ampak , da ga mora TV SLO podnasloviti na teletekstu:

1. SKLEPI 6. REDNE SEJE PROGRAMSKEGA SVETA RTV SLOVENIJA, Z DNE 25.5.2010

4 – 2 Programski svet RTV Slovenija opozarja, da mora javna RTV vse zakonske določbe na področju oglaševanja spoštovati v celoti.

Pri oglaševanju reklamnih sporočil naj izkoristi vsa možna tehnična sredstva kot npr. Teletekst za podnaslavljanje delov oglasnih sporočil, ki se kot slogan ali blagovna znamka predvajajo v tujih jezikih.

9. Bomo prenehali predvajati oglas o Siolovem portalu na nacionalnem radiu?

Maja Kolenc, vodja službe za trženje programov:

»Bomo prekinili pogodbo«.

Nadaljevanje odgovora:

»Oglas za oglaševalca SIOL smo predstavili na 14.55 uro«.

Na seji Programskega sveta 25.5.2010 niso izglasovali sklepa o ukinitvi oglasa, češ, da ne gre za oglaševanje druge radijske postaje, torej za neposredno konkurenco, ampak zgolj za oglaševanje spletnega portala.

Kot je razvidno iz odgovorov, se mnenja in odločitve spreminjajo iz poročila v poročilo, kar je za gledalce in poslušalce moteče, zlasti pa zveni zmedeno in nekoherentno. Zato pozivam k sprotnim in stabilnim odločitvam.

Sicer pa z veseljem opažam, da je Programski svet zavzel zelo pozitivno stališče do pritožb in kritik in apeliram, da tudi v bodoče spoštuje 16. člen zakona o RTV SLO, ki pravi: »*Programski svet RTV Slovenija, obravnava pripombe in predloge gledalcev in poslušalcev programov RTV Slovenija ter se do njih opredeli. Pri določanju programske politike in pri utemeljenih primerih da navodila generalnemu direktorju glede sprememb, ki morajo biti uvedene v programih*«.